

ЗВІТ

результати оцінювання освітнього процесу здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» факультету «Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання» освітньо-професійної програми «Фотомистецтво та візуальні практики» (осінній семестр 2021/2022 н.р.)

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу за визначеною освітньою програмою здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти якістю освітнього процесу.

Опитування проводилось 08.09.2021 – 23.09.2021р. Характеристика вибірки: 29 респондентів – 61,7% від загальної кількості) студентів 2-4 курсів, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету «Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання» (освітня програма «Фотомистецтво та візуальні практики») денної форми навчання.

Опитування щодо оцінювання якості навчальних курсів є одним з важливих інструментів контролю якості викладання, змісту й форми навчальних планів, зокрема тому, що дозволяє виявити проблемні ситуації. В опитуванні брали участь 61,7% від загальної кількості студентів, що опановують освітньо-професійну програму «Фотомистецтво та візуальні практики» лише на 2-4 курсах, і це утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів анкетування (11 «закритих» питань).

Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?
29 ответов

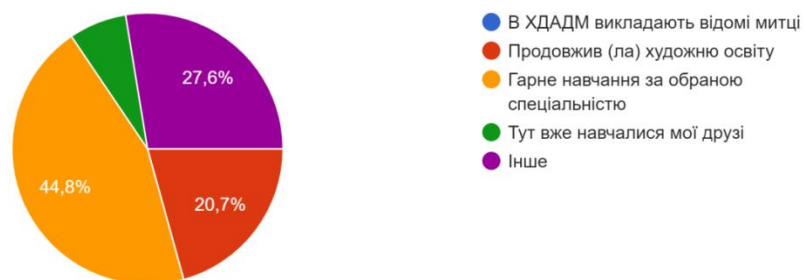

Рис. 1 – Кількість варіантів відповідей на питання:

«Чому Ви обрали для навчання в ХДАДМ?»

Результати аналізу відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» свідчать: більшість з опитуваних студентів (44,8%) обрали для навчання в ХДАДМ освітню програму «Фотомистецтво та візуальні практики» тому, що впевнені – в ХДАДМ вони можуть отримати гарну освіту за обраною спеціальністю. 20,7% респондентів вирішили продовжити в Харківській державній академії художню освіту, 6,9% відповіли, що обрали саме ХДАДМ тому, що тут вже навчалися їх друзі (рис.1).

Результати відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

- Відповіді на питання: «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
В ХДАДМ викладають відомі митці	-
Продовжив (ла) художню освіту	20,7
Гарне навчання за обраною спеціальністю	44,8
Тут вже навчалися мої друзі	6,9
Інше (що саме?)	26,7

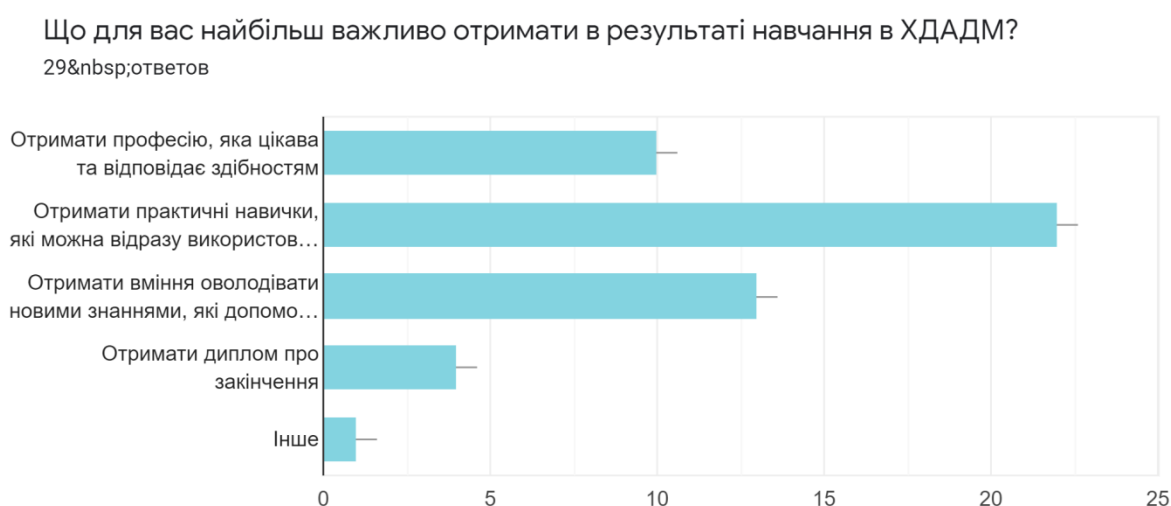

Рис.2 – Кількість варіантів відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Важливу інформацію отримано при аналізі відповіді на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Пріоритет для більшості – бажання отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі. На другому місці – сподівання сформувати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті. Третя позиція у пріоритетах – цікава професія, четверта – бажання отримати диплом. Незначна кількість опитуваних обрала відповідь «інше», але пояснень щодо «інше» у відповідях не зафіксовано (рис. 2).

Результати відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?» представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

- Відповіді на питання: «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі
2	Отримати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті
3	Отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям
4	Отримати диплом про закінчення
5	Інше

Структура освітньої програми відповідає Вашим очікуванням?

29 ответов

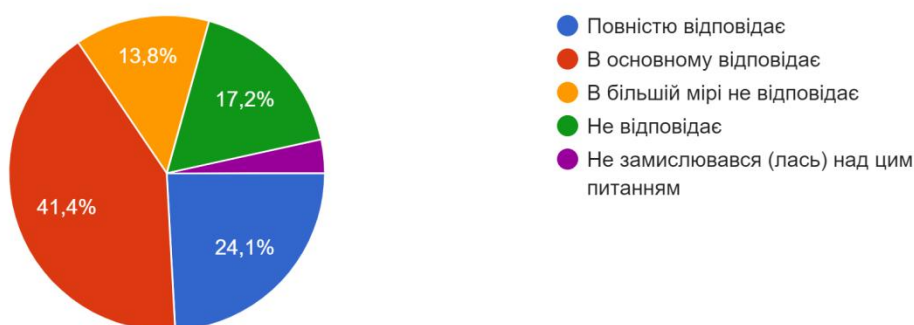

Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання «Структура освітньої програми «Фотомистецтво та візуальні практики» відповідає Вашим очікуванням?»

За результатами аналізу відповіді на питання «Структура освітньої програми «Фотомистецтво та візуальні практики» відповідає Вашим очікуванням?» структура програми повністю відповідає очікуванням 24,1% студентів, більша частина респондентів (41,4%) указали, що програма, в цілому, виправдовує очікування. Отже, задовольнили свої бажання 65,5% студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Фотомистецтво та візуальні практики». Освітня програма, більшою мірою, не відповідає очікуванням 13,3% і не відповідає очікування 17,2% респондентів. 3,5% респондентів вказали, що не замислювалися над питанням очікувань щодо структури програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років (Рис. 3).

Результати відповідей на питання «Структура освітньої програми «Фотомистецтво та візуальні практики» відповідає Вашим очікуванням?» представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

- *Відповіді на питання: «Структура освітньої програми «Фотомистецтво та візуальні практики» відповідає Вашим очікуванням?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю відповідає	24,1
В основному, відповідає	41,4
В більшій мірі, не відповідає	13,3
Не відповідає	17,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	3,5

Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?
29 ответов

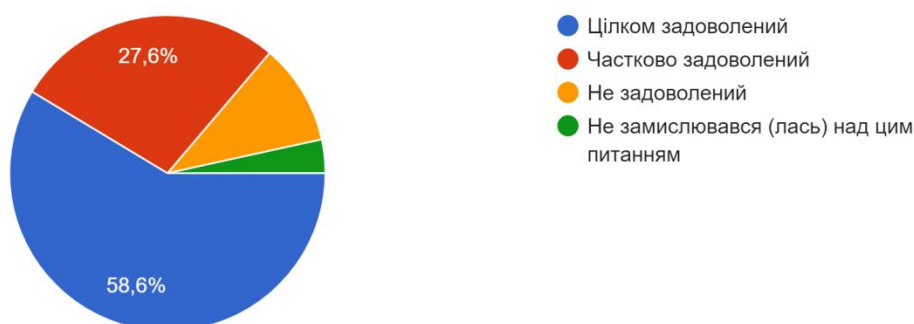

Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»

Про високий рівень організації практичних занять в ХДАДМ свідчить те, що 86,2% студентів, які брали участь в опитуванні, задоволені (цілком – 58,6%, частково – 27,6%) тим, як в академії організовані практичні заняття; 11,2% респондентів виказали незадоволення, а 3,5% респондентів зізналися в тому, що вони не замислювались над питанням: задоволені чи ні організацією практичних занять? (рис. 4)

Результати відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?» представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

- Відповіді на питання: «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	58,6
Частково задоволений	27,6
Не задоволений	11,2
Не замислювався (лась) над цим питанням	3,5

Ви задоволені змістом теоретичних занять?
29 ответов

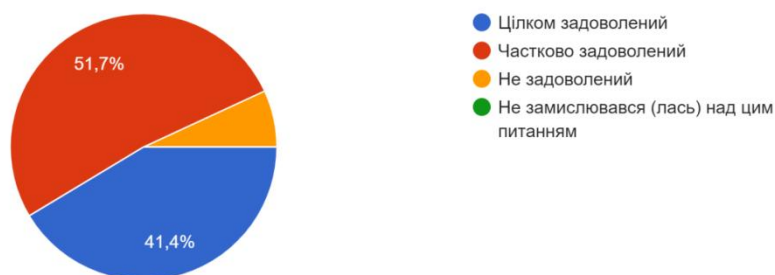

Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»

Опитування показало, що абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, організацією теоретичних занять задоволені (93,1%). Цілком задоволені змістом теоретичних занять 41,4% респондентів, 51,7% – частково задоволені. Незадоволені змістом теоретичних занять 6,9% респондентів (рис.5).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	41,4
Частково задоволений	51,7
Не задоволений	6,9
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?
29 ответов

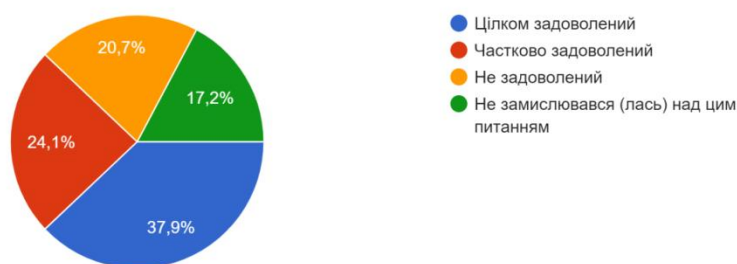

Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»

Питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» дещо провокаційне, тому що керівництво навчального закладу створює умови для організації самостійної роботи студентів і надає змогу організувати свою роботу в залежності від рівня особистісної зрілості. Аналіз відповідей свідчить, що більше третини респондентів (37,9%) цілком задоволені умовами, що створені для самостійної роботи керівництвом академії. Частково задоволених 24,1% опитуваних, не задоволених – 20,7% (рис. 6).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	37,9
Частково задоволений	24,1

Не задоволений	20,7
Не замислювався (лась) над цим питанням	17,2

Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?

29 ответов

Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»

Особливу увагу в опитуванні (анкеті) було приділено системі оцінювання та справедливості оцінювання результатів навчальної діяльності студентів.

За результатами опитування абсолютна більшість студентів (90,4%) не мають нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності – 69% респондентів вважають, що оцінювання завжди, 21,4% – у більшості випадків чесно і прозоре. 9,6% студентів вважають, що їх діяльність не завжди оцінюють чесно і прозоро (рис.7).

Результати відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?» представлені в таблиці 7.

Таблиця 7

- *Відповіді на питання: «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так, завжди	69
У більшості випадків	21,4
Не завжди	9,6
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?

29 ответов

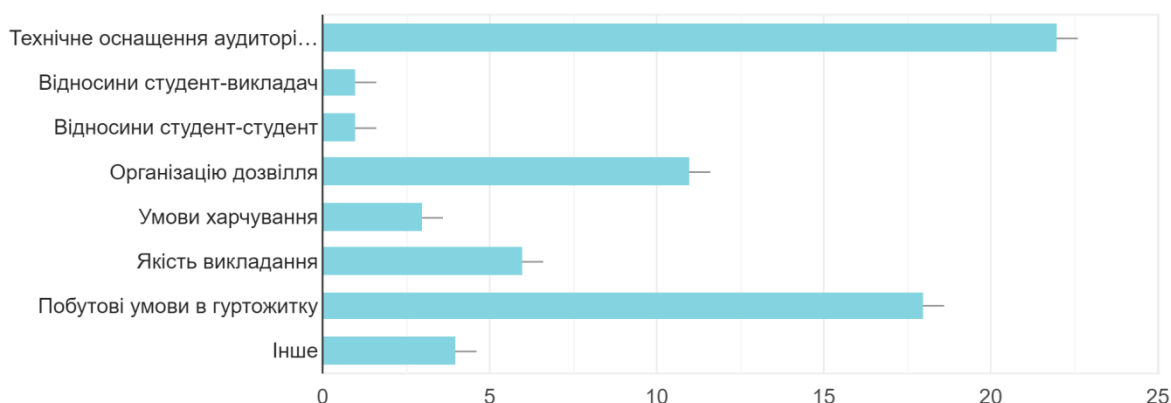

Рис.8 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»

Аналіз результатів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» показав, що на першому місці у рейтингу пріоритетів – покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень, на другому – незадоволеність умовами проживання у гуртожитку Цілком очікувані мрії про справжнє студентське життя на третьому місці. Четверте місце у рейтингу пріоритетів – побажання щодо покращення якості викладання.

Частина опитуваних указали, що хотіли щось змінити, але конкретними пропозиціями не поділилися (рис.8).

Результати відповідей на питання «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» представлені в таблиці 8.

Таблиця 8

- *Відповіді на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Технічну оснащеність аудиторій і майстерень
2	Побутові умови в гуртожитку
3	Організацію дозвілля
4	Якість викладання
5	Інше
6	Умови харчування
7	Відносини студент-викладач
8	Відносини студент-студент

Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою "Фотомистецтво та візуальні практики" ?

29 ответов

Рис.9 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Фотомистецтво та візуальні практики?»»

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що переважна більшість студентів, які взяли участь в опитуванні (86,2) задоволені тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і освітньою програмою «Фотомистецтво та візуальні практики», повністю задоволені 55,2% студентів, які брали участь в опитуванні, 31% респондентів задоволені частково (рис.9).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Фотомистецтво та візуальні практики?»» представлені в таблиці 9.

Таблиця 9

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Фотомистецтво та візуальні практики?»»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю задоволений	55,2
Частково задоволений	31
Скоріше задоволений	6,9
Не замислювався (лась) над цим питанням	6,9

Скільки вам років?

29 ответов

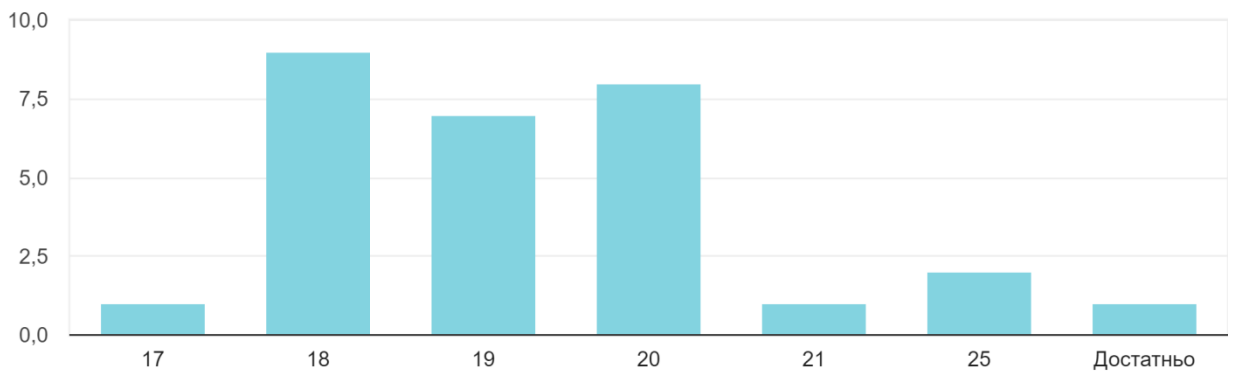

Рис.10 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Скільки вам років?»

Переважає більшість студентів, які брали участь в опитування – підлітки віком від 17 до 24 років. «Достатньо» років 3,4% респондентів (рис.10).

Результати відповідей на питання «Скільки вам років?» представлені в таблиці 10.

Таблиця 10

- *Відповіді на питання: «Скільки вам років?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
17	3,5
18	31,2
19	21
20	27,5
21	3,4
25	10
Достатньо	3,4

На якому курсі Ви навчаєтесь?

29 ответов

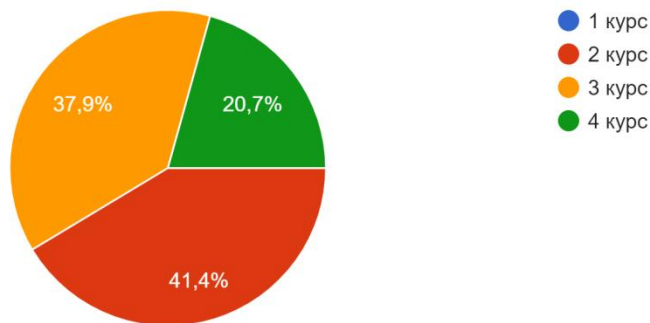

Рис.11 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

В опитуванні, яке проведено у перші тижні нового, 2021-2022 навчального року, не брали участь першокурсники. Більшість респондентів – студенти 2 курсу (41,4%), 37,9% опитуваних – студенти 3 курсу, 20% – студенти четвертого курсу (рис.11).

Результати відповідей на питання «На якому курсі Ви навчаєтесь?» представлені в таблиці 11.

Таблиця 11

-Відповіді на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1	-
2	41,4
3	37,9
4	20,7

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити ряд позитивних висновків щодо мотивів вибору саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв – більшість студентів, що взяли участь в опитуванні свідомо обирали навчальний заклад зі впевненістю, що саме в ХДАДМ вони можуть отримати вищу художню освіту за обраною спеціальністю.

На жаль, 26,7% опитуваних не пояснили, що саме «інше» для них стало вирішальним фактором при виборі навчального закладу.

Для 6,9% респондентів на вибір навчального закладу вплинули позитивні враження від навчання в академії представників референтної групи «друзі». З урахуванням того, що значна частина вибірки – студенти 2-3

курсів віком від 17 років до 24 років – за останньою класифікацією ВОЗ¹ віднесених до групи «підлітки», дані опитування про урахування думки «друзів» для формування мотивації вибору навчального закладу можуть бути використані для підвищення ефективності заходів щодо інформування майбутніх абітурієнтів про можливості, які вони можуть використати при проектуванні подальших освітніх маршрутів, виходячи з майбутнього на шляху творчої та особистісної самореалізації.

Сучасні підлітки впевнені, що інформаційними технологіями та графічними програмами володіють краще, ніж представники старшого віку – отже, для 17-24 річних студентів, які обрали освітню програму «Фотомистецтво та візуальні практики» наявність серед викладачів ХДАДМ відомих митців не виявилось вирішальним фактором (0%) при виборі навчального закладу.

Переважає більшість студентів, які брали участь в опитуванні, надає перевагу можливості отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі. На жаль, вміння посідати новими знаннями – на другому місці у рейтингу пріоритетів.

На четвертому місці – бажання отримати диплом про «закінчення». Отже, у цієї групи респондентів не зафіксовано (на момент опитування) спрямованості на безперервне навчання протягом всього життя. До того ж, ілюзорна легкість володіння сучасними фото технологіями (смартфон є – і ти вже «блогер») у додаток до цілком очікуваної юнацької самовпевненості заважає адекватно оцінювати власні можливості професійної самореалізації, отже, отримана інформація – показник до проведення корекційних заходів з метою формування навичок само оцінювання і ціле утворення.

Переважає більшість опитуваних (65,5%) в цілому, виправдала свої очікування, обравши освітню програму «Фотомистецтво та візуальні практики», а 24,1% респондентів повністю задоволені структурою освітньої програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років.

На загальну думку 86,2% респондентів, практичні заняття за фахом для студентів, які обрали освітню програму «Фотомистецтво та візуальні практики», організовано в академії на високому рівні. Незадоволеність 11,2% респондентів з'ясовна – опитування проводилось у вересні, а майже весь попередній (весняний семестр 2020-2021 н. р.) проходив в умовах дистанційного навчання. На жаль, в цих умовах досить важко організувати практичні заняття на належному рівні. Між тим, «незадоволеність» може свідчити про низький рівень особистісної зрілості незадоволених: один з показників особистісної зрілості – вміння враховувати об'єктивні чинники при оцінці ситуації.

Абсолютна більшість (93,1%) студентів, які брали участь в опитуванні, організацією теоретичних занять задоволені. Водночас викликає

¹ <https://www.prostir.ua/wp-content/uploads/2018/12>

занепокоєння той факт, що 51,7% задоволені частково. Це не дивно, якщо брати до уваги те, що пріоритет для деяких студентів – отримати практичні, а не теоретичні знання (і навіть не знання, а «диплом про закінчення»). Отже, зусилля викладачів, спрямовані на організацію теоретичних занять, у респондентів цієї групи задоволення не викликають. «Незадоволеність» може бути проявом так званого «кліпового мислення», притаманного значній частині сучасної молоді віком від 17 і більше років, показником рівня особистісної зрілості.

Аналіз відповідей на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» показав, що 37,9% опитуваних взяли на себе відповідальність за організацію самостійної роботи (при дистанційній і змішаних формах організації навчального процесу) і цілком задоволені умовами, наданими керівництвом академії. Майже третина (24,1%) задоволена частково – і це не дивно, бо більшість підлітків на попередньому рівні посідання освітою не сформовані навички само актуалізації. 20,7% респондентів (група «незадоволених») натякнули своїми відповідями, що не завжди готові нести відповідальність за організацію самостійної роботи (нагадуємо: в умовах дистанційного навчання!), що є свідченням виражених показників екстернального локусу контролю.

Серед 17,2% студентів, які брали участь в опитуванні і указали, що не переймаються питаннями організації самостійної роботи, є й ті, хто володіє навичками тайм і само менеджменту, і також ті (див. відповіді на питання щодо очікувань...) хто прийшов за дипломом, а не за знаннями, не надали інформацію щодо мотивів вибору закладу вищої освіти.

Отримані дані потребують уточнення в ході подальших розвідок для виявлення рівня сформованості образу «Я» студентів, навичок навчальної діяльності, і організації корекційних заходів з метою формування навичок ціле утворення, само актуалізації та само оцінювання результатів як навчальної, так і творчої діяльності.

Абсолютна більшість опитуваних (90,4%) показала, що, в цілому, не має нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності.

Покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень – це питання перше, за вагою, для опитуваних.

Друге місце – побажання покращити умови проживання у гуртожитку – свідчення «наболілої» питання для іногородніх студентів.

Третє місце у пріоритетах – організація дозвілля. На жаль, студенти 2-3 курсів (переважна кількість респондентів) не змогли насолодитись студентським життям 2020-2021 навчального року в умовах дистанційного навчання. Але виникає занепокоєння той факт, що опитувані не готові взяти на себе відповідальність за організацію власного дозвілля (не зафіксовано пропозицій), а схильні перекласти відповідальність на керівництво академії, що є свідченням вираженості екстернального локусу контролю і рівня особистісної зрілості – як студенти уявляють організацію дозвілля керівництвом академії в умовах дистанційного навчання?

Респондентів бажали б змін у відносинах «студент-викладач» – і це питання потребує подальшого вивчення.

Зустрічне питання респондентам, які незадоволені відносинами між студентами: «Хто нестиме відповідальність за зміни у відносинах «студент-студент»? Керівництво академії?

Переважає більшість студентів, які брали участь в опитуванні (86,2%), повністю задоволена тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і мистецтв, факультет «Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання», спеціальність 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» і освітньо-професійну програму «Фотомистецтво та візуальні практики»

Лише на одне «відкрите» питання: «Ваші пропозиції та побажання?» **19,1%** студентів, які брали участь в опитуванні, надали розгорнуті відповіді – слід відзначити їх невелику кількість. На жаль, студенти не проявили активності і у доповненні «закритих» питань – зазвичай відкриті питання пропускаються.

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові коментарі (орфографію збережено).

- Хотілося б більше практики і щоб викладачі, говорили більш простою мовою і чіткіше відповідали на поставлені запитання, тому що часто не завжди їх розумієш, навіть перепитавши кілька разів.
- Можна скоріше повернути пральні машинки в гуртожиток?
- Хочеться щоб наша майстерня фото була краще оснащена, були фотоапарати.
- Повернути пральні машинки в гуртожиток і вирішити питання з гарячою водою.
- Спасибі.
- Краще оснащення майстерні фото та відео технікою.
- Більше практики.

Під час аналізу результатів анкетування складалось враження, що опитування стало для частини студентів можливістю «достукатись» до адміністрації, нарешті висловити «наболіле» або ж своє захоплення.

Фактично, саме ці відповіді дають можливість зафіксувати проблемну ситуацію та за можливості скорегувати чи виправити її. Як приклад, одинокі побажання студента: «...щоб викладачі, говорили більш простою мовою і чіткіше відповідали на поставлені запитання, тому що часто не завжди їх розумієш, навіть перепитавши кілька разів»? свідчить про низький рівень готовності до навчання у закладі вищої художньої освіти і є показником для індивідуальної консультації психолога з метою виявити рівень сформованості когнітивних функцій і запропонувати участь у корекційних заходах – тренінгах, тощо.

Відповіді «не замислювався над цим питанням» (до 3,5%) можуть свідчити як про незацікавленість респондентів, так і бути проявом низької

сформованості навичок самостійно оцінювати свої освітні результати та проєктувати подальші освітні маршрути, виходячи з майбутніх професійних завдань.

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, й щобільше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь) та покращення управлінських процесів в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

26.09.2021 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР